

रथोरथाङ्गध्वनिनाविजज्ञे विलोलघण्टाकणि सर्गः ७
तेन नागः । स्वभर्तृनामग्रहणादभव सान्द्रे रज
स्यात्मपरावबोधः ॥ ४१ ॥ आवृण्वतो लोचनमार्ग
माजौ रजोन्धकारस्यविजृम्भितस्य । शस्त्रक्षताश्च
द्विपवीरजन्मा बालारुणोभूद्रुधिरप्रवाहः ॥ ४२ ॥

रथइति । रथाङ्गध्वनिना चक्रशब्देन रथो विजज्ञे ज्ञातः
विलोलघण्टाकणितेन चञ्चलघण्टाशब्देन नागो हस्ती ज्ञातः
सान्द्रे घने रजसि स्वभर्तृनामग्रहणात् स्वस्वामिनाम्न उच्चार
णात् आत्मपरावबोधः स्वपरविवेकः बभूव ॥ ४१ ॥ आवृण्वत
इति । रुधिरस्य प्रवाहः रजोधूलिस्स एवान्धकारस्तस्य बालो
रुणः सूर्यो भूत् रुधिरसाम्यार्थं बालेति विशेषणम् किं रुधिर
शस्त्रैः क्षतेभ्योऽश्वेभ्यो घोटकेभ्यो द्विपेभ्यो हस्तिभ्यो वीरेभ्यः शूरे
भ्यश्च जन्म उत्पत्तिर्यस्य सः किं रजो आजौ रणे लोचनयो
र्नेत्रयोर्मार्गमावृण्वतो रुन्धतः पुं किं रं विजृम्भितस्य वृद्धिं
प्राप्तस्य ॥ ४२ ॥